Gemeente Amsterdam

Template Privacy Impact Assessment:

Het leveren van aanvullende BRP-gegevens voor onderzoek op onbedoelde vooringenomenheid in de onderliggende data en het ontwikkelde vakantieverhuur algoritme.

Behorend bij het Werkproces Persoonsgegevens in Dataleveringen

Versie 1.0, juni 2021

Gemeente Amsterdam

Toelichting

Dit formulier heeft betrekking op de Privacy Impact Assessment die deel uitmaakt van het *Werkproces Persoonsgegevens in Dataleveringen (WPD)* van OIS. OIS adviseert de klant om bij het invullen van dit formulier juridische expertise te betrekken op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens (denk aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming: AVG) en de domeinspecifieke wetgeving.

Betreft gegevensdienst:

Onderzoeksvraag	Uitvoeren van onderzoek op onbedoelde vooringenomenheid over de beschikbare dataset en ontwikkelde algoritme, zodat kan worden onderzocht of zowel de beschikbare dataset als het ontwikkelde algoritme ongewenste discriminerende elementen bevat.
Projecten	o Illegale vakantieverhuur algoritme (Alpha), Directie Wonen Toezicht en Handhaving;
Ten behoeve van	De realisatie van wettige, ethische en robuuste digitale producten
Documentatie	Autorisatiebesluit (leveringsovereenkomst)
Beknopte omschrijving van de onderzoeksvraag	Binnen de gemeente worden in toenemende mate data gedreven producten gerealiseerd. Hierbij kan worden gedacht aan algoritmes. Algoritmes dienen werkprocessen te ondersteunen, veelal met het doel om effectiever de wettelijke taak te kunnen uitvoeren. De impact op belanghebbende en burgers kan groot zijn. In lijn met de AVG en de Ethics Guideline for Trustworthy AI van de Europese Commissie, dienen algoritmes wettig, ethisch en robuust te zijn en moet worden voldaan aan beginselen als transparantie, uitlegbaarheid en controleerbaarheid. Het uitvoeren van een onderzoek op onbedoelde vooringenomenheid is een extra maatregel om te controleren of er sprake is van onbedoelde vooringenomenheid in de onderliggende data en het ontwikkelde algoritmes. Het onderzoek ondersteunt om te kunnen beoordelen of bepaalde personen/ groepen ongerechtvaardigd anders worden behandeld. Om het onderzoek te kunnen uitvoeren zijn gevoelige persoonsgegevens uit het BRP noodzakelijk zijn. Het onderzoek wordt enkel uitgevoerd over het illegale vakantieverhuur algoritme. De data wordt voor een periode van 3 maanden verwerkt en zal hierna worden verwijderd.

Deel 1: Gebruik (bijzondere) persoonsgegevens/herleidbare gegevens

(In te vullen door de klant)

1. Toelichting over doel van de gegevensverwerking

1.1 Aanleiding

Binnen de gemeente Amsterdam worden in toenemende mate data gedreven, digitale producten gerealiseerd. Hierbij kan worden gedacht aan slimme applicaties en algoritmes. Voorbeelden hiervan zijn het al ontwikkelde vakantieverhuur algoritme en de nog te ontwikkelen algoritmes die zullen ondersteunen bij het bestrijden van illegale onderhuur en de verstrekking van bijstandsuitkeringen. Dit WPD focust zich op het uitvoeren van een onderzoek naar onbedoelde vooringenomenheid voor het vakantieverhuur algoritme. De werking van het vakantieverhuur algoritme wordt beschreven in de bijbehorende Kunstmatige Intelligentie Impact Assessment.

Uit jurisprudentie en de bestaande praktijk blijkt dat de inzet van (zelflerende) algoritmes binnen de overheid van meerwaarde kan zijn, mits is voldaan aan wettelijke vereisten. In lijn met de AVG en de Ethics Guideline for Trustworthy AI van de Europese Commissie, dienen algoritmes wettig, ethisch en robuust te zijn en moet worden voldaan aan beginselen als transparantie, uitlegbaarheid en controleerbaarheid. Aan deze beginselen moet concrete invulling worden gegeven.

1.2 Doel en verantwoordelijkheden

Het uitvoeren van een onderzoek naar onbewuste vooringenomenheid is een extra maatregel om te controleren of de onderliggende dataset en het ontwikkelde algoritmes voldoen aan bovenstaande vereisten. Het onderzoek gaat in het bijzonder in op de ethische aspecten en ondersteunt om te kunnen beoordelen of bepaalde groepen ongerechtvaardigd worden benadeeld binnen het werkproces (op basis van onderliggende data) en het ontwikkelde algoritme. De term 'bias' verwijst naar een dergelijk verschil in behandeling. Het onderzoek stelt niet zelfstandig vast of bepaalde groepen ongerechtvaardigd worden benadeeld. De analyse toont enkel aan of er sprake is van een verschil in behandeling tussen groepen en, in sommige gevallen, waar dit verschil door veroorzaakt wordt. De rechtvaardigheid dan wel onrechtvaardigheid van het verschil dient te worden bediscussieerd en vastgesteld door mensen.

Om een onderzoek naar onbedoelde vooringenomenheid te kunnen uitvoeren zijn (gevoelige) gegevens noodzakelijk. Om bijvoorbeeld te kunnen onderzoeken of er, op basis van de beschikbare dataset, in de uitvoering van de wettelijke taak (on)bewust wordt gestuurd op bijvoorbeeld geslacht of nationaliteit, kunnen deze kenmerken worden gebruikt als 'controlevariabele'. Deze kenmerken worden niet meegenomen in het algoritme zelf, maar enkel om te kunnen constateren of de beschikbare dataset en het algoritme een bias bevat. Bij vraag 3 wordt een opsomming gegeven van de benodigde kenmerken om de bias analyse te kunnen uitvoeren.

1.3 Het onderzoek

De onderstaande stappen worden uitgevoerd tijdens het onderzoek. Het is belangrijk om hierbij aan te merken dat dit proces meerdere malen herhaald wordt en dat er dus continu wordt afgewisseld tussen analyseren, beoordelen en mitigeren, tot de resultaten uiteindelijk tevredenstellend zijn. De stappen zijn als volgt:

1. Bepalen welke groepen onderzocht moeten worden ('gevoelige' groepen)
2. Onderzoeken welke features samenhangen met welke gevoelige groepen

3. Bias metrics selecteren passend bij het project – Wat meten we precies voor iedere groep, hoe hangen we een kwantitatieve waarde aan de behandeling van een groep?
4. Directe bias analyseren – Zien we een direct verschil in behandeling als we de groepen direct met elkaar vergelijken?
5. Indirecte bias analyseren – Zien we een indirect verschil in behandeling op basis van de relaties tussen features en gevoelige groepen uit stap 2?
6. Bias op niet meetbare variabelen analyseren – Bij benadering analyseren en beredeneren of er een verschil in behandeling is tussen groepen waarvan het groepslidmaatschap niet wordt vastgelegd (bijvoorbeeld huidskleur wordt niet geregistreerd)

1.4 Vervolg

De bevindingen uit de bias analyse worden vervolgens intensief besproken met de verantwoordelijke medewerkers van het betreffende werkproces en de experts op het gebied van data, ethiek en privacy. Deze verkenning zorgt er onder andere voor dat:

- inzicht ontstaat hoe de bias moet worden geïnterpreteerd;
- inzicht ontstaat hoe het algoritme deze bias 'verwerkt' en wat dit doet met de output;
- er wordt verkend in hoeverre de bias een gevolg is van de manier waarop het werkproces wordt uitgevoerd (bewuste of onbewuste afwegingen) of dat er sprake is van een maatschappelijk verschijnsel;

Met bovenstaande inzichten kan worden toegewerkt naar de vraag of een bepaalde bias passend of ongewenst is. Als sprake is van een ongewenste of wellicht onrechtmatige bias, dan kunnen de betreffende 'features' waarop deze bias is gebaseerd uit het algoritme worden verwijderd. Mogelijk dat dit ook kan leiden tot de aanpassing van het betreffende werkproces. Gevoelige features kunnen soms ook behouden blijven in het algoritme door gerichte aanpassingen te doen aan het algoritme of de dataset om voor de bias te compenseren. Het resulterende algoritme moet daarna intensief worden getoetst en gewogen om zeker te weten dat deze compensatie tevredenstellend is.

1.5 Toetsing en weging

Een bias kan ook ogenschijnlijk passend zijn, maar wel een zeker risico in zich dragen doordat (in)direct verschil wordt gemaakt tussen bepaalde geroepen. Dan zullen juridische (objectief gerechtvaardigde reden), ethische en politieke argumenten inzichtelijk moeten worden gemaakt en afgewogen tegen de belangen van de betrokkenen/ burgers. Tot slot zal moeten worden vastgesteld of de bias, en de features waarop deze is gebaseerd, proportioneel is om in het 'algoritme' te laten, afgewogen tegen het maatschappelijke doel wat moet worden bereikt. Een duidelijk toetsingskader is terug te vinden in jurisprudentie van nationale en Europese rechtsprekende instanties. Dit toetsingskader wordt doorlopen op het moment dat een gevoelige bias wordt gesignaleerd. Dit moet mede worden afgewogen tegen de in het werkproces betrokken absolute – (recht op eerbiediging persoonlijke levenssfeer) én sociale grondrechten (recht op huisvestiging). Hier kan een senior jurist, privacy expert, beleidsadviseur en een data ethicus bij ondersteunen.

De gemandateerd Directeur of Afdelingshoofd maakt uiteindelijk een keuze of bepaalde features die tot een bias leiden in het algoritme blijven of niet en geeft akkoord voor de werking van het 'gehele' algoritme. Waar twijfel ontstaat, is het wenselijk dat een extern advies wordt ingewonnen bij de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam en dat (mogelijk) aanvullend het College en de gemeenteraad worden betrokken.

2. Is het met de gegevensdienst beoogde resultaat uitsluitend te bereiken met de gevraagde verwerking van persoonsgegevens? Of zou een ander minder ingrijpend middel, waarin geen persoonsgegevens hoeven te worden verwerkt, eveneens geschikt kunnen zijn?

Een Amsterdammer mag niet worden gediscrimineerd bij de uitvoering van een wettelijke taak of door technische ondersteuning zoals een algoritme. Er moet op kunnen worden vertrouwd dat de gemeente op een wettig, ethische en robuust wijze technische ondersteuning inzet bij de uitvoering van werkprocessen. Met de ontwikkeling van het algoritme worden maatregelen getroffen om hier invulling aan te geven. Extra onderzoek naar onbedoelde vooringenomenheid/bias in de uitvoering van het werkproces en het algoritme is echt noodzakelijk om vast te stellen of daar daadwerkelijk sprake van is. Er is geen andere onderzoeksmethodiek bekend om een analyse op vooringenomenheid uit te voeren. Voor het onderzoek moeten aanvullende BRP-gegevens worden geleverd die voor niet langer dan 3 maanden worden verwerkt. Deze levering van de BRP-gegevens ten behoeve van het voorkomen van onbedoelde vooringenomenheid in het algoritme (zorgvuldigheidsbeginsel/ non-discriminatie) moet worden afgewogen tegen het recht op privacy/ eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Daarvoor is het van belang om de betrokken (grond)rechten te duiden en te bepalen hoe de uitvoering van het werkproces/ inzet algoritme deze rechten 'raakt'.

Wat als wettig en ethisch moet worden beschouwd, zal worden ingekleurd door de betrokken (grond)rechten. In dit geval is dit het recht op Huisvesting zoals omschreven in artikel 22 van de Grondwet. Dit houdt in dat er voor bestuursorganen een zorgverplichting bestaat in de vorm van beleidsvorming met betrekking tot de woningvoorraad. Er is sprake van zowel een kwalitatieve (bv. kwaliteit en veiligheid van woningen) als kwantitatieve taakstelling (aantal woningen). Het vrijmaken van woningen die oneigenlijk worden gebruikt (doel werkproces illegale vakantieverhuur) middels toezicht en handhaving draagt bij aan het rechtmatig gebruik van het beschikbare woningaanbod en daarmee (afgeleid) het daadwerkelijk beschikbaar maken van woningen voor de woningvoorraad. Het geeft daarmee mede invulling aan het recht op huisvesting.

Naast een zorgplicht bestaat er ook een onthoudingsplicht voor bestuursorganen, namelijk het niet verstoren van het woongenot. Dit vloeit voort uit artikel 10 en 12 Grondwet. Inmenging van de overheid in de uitoefening van dit recht is mede volgens lid 2 van artikel 8 EVRM alleen dan toegestaan voor zover bij wet voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Het aanbellen, het binnentreden/ uitvoeren van een buitendienstonderzoek op iemands woonadres en eventueel gevolgd door een boetebesluit is ingrijpend voor een betrokken burger. Er is een wet in formele zin vereist om deze bevoegd te creëren. Deze bevoegdheid is verankerd in de Huisvestingswet, Algemene Wet Bestuursrecht en afgeleid de Huisvestingsverordening. Zie onderdeel 11. De bevoegdheid hiertoe dient zorgvuldig (non-discriminatoir) en evenredig te worden ingezet.

Bij elke melding of signaal van illegale vakantieverhuur op een adres moet de afweging worden gemaakt of de melding of signaal voldoende aanleiding biedt (evenredigheidstoets) om een buitendienstonderzoek op het betreffende adres uit te voeren. De gemeente heeft ook een verplichting om een onderzoek te starten als een burger een melding doet. De uiteindelijke keuzes om wel, geen, later of eerder een buitendienstonderzoek te starten berust op zogenaamde 'business rules' ofwel beslisregels die worden toegepast in het werkproces. Uit deze beslisregels blijkt wanneer een adres onderzoekwaardiger is of niet. Omdat het nadeel voor de burger (bezoek aan de voordeur, een doorzoeking in de woning met mogelijk een boetebesluit) groot is, dienen deze beslisregels juridisch (non-discriminatoir) en ethisch correct te zijn en moeten intern worden vastgesteld. Ze zijn namelijk dermate wezenlijk dat het een directe bijdrage levert aan het al dan niet (later) starten van een buitendienstonderzoek en eventueel de totstandkoming van een besluit. Hier moet wel worden opgemerkt dat de gemeente een discretionaire bevoegdheid heeft om invulling te geven aan de betreffende wettelijke taak. Deze bevoegdheid betekent echter niet dat deze (interne) toetsing niet hoeft plaats te vinden.

Het ontwikkelde algoritme is voor een groot deel geïnspireerd op deze beslisregels en heeft zijn werking op een groot aantal (alle) toekomstige vakantieverhuur zaken. De verbanden en patronen waar het algoritme naar kijkt worden 'features' genoemd. Door features op beslisregels te 'baseren of te inspireren' zal een algoritme beter aansluiten bij de uitvoering van werkproces. Het belang van een grondige toetsing van de beslisregels én de zogenaamde 'features' in het algoritme neemt daarmee toe. Naast de beslisregels kunnen gedurende de ontwikkeling van het algoritme ook nieuwe verbanden en patronen worden aangetroffen die voorheen nog onbekend waren. Voordat deze verbanden en patronen in het algoritme kunnen worden gebruikt, moet worden onderzocht of deze passen bij de uitvoering van wettelijke taak. De juridische (non-discriminatoire) en ethische toets moet wederom worden gedaan. Deze toets is indringer als de verbanden en patronen gebaseerd zijn op (beschermde) persoonlijke kenmerken. Deze toetsing wordt ondersteund met de bevindingen en inzichten uit een onderzoek naar onbewuste vooringenomenheid. Er zal per feature in het algoritme een belangenafweging moeten worden gemaakt tussen het recht op bescherming van persoonsgegevens/ inmenging in het privéleven en anderzijds het zorgvuldig, op een non-discriminatoire wijze uitvoeren van overheidstaken (woning die oneigenlijk worden gebruikt beschikbaar maken voor de woningvoorraad).

Het incidenteel verwerken van de BRP-gegevens (onderzoek op onbewuste vooringenomenheid) van een groot aantal Amsterdammers draagt bij aan het nader onderzoeken of de gemeente haar wettelijke taak op een zorgvuldige, non-discriminatoire wijze uitvoert en dat de technische ondersteuning die het daarvoor inzet, het ontwikkelde algoritme, daar eveneens aan voldoet. Voor het onderzoek worden gevoelige persoonsgegevens verwerkt. Deze kenmerken worden als 'controlevariabele' gebruikt en zullen niet worden gebruikt in het algoritme zelf. Per feature die zich leent voor het onderzoek zal worden aangegeven in hoeverre deze een 'bias' bevat en op basis van welke kenmerken dit is gemeten. Met deze extra informatie kan worden beargumenteerd of er al dan niet sprake is van onbedoelde vooringenomenheid met het toepassen van deze specifieke feature. Er kunnen dan mitigerende maatregelen worden getroffen.

Het onderzoek is niet mogelijk zonder de gevoelige gegevens te verwerken, omdat het kernprincipe van een onderzoek naar onbewuste vooringenomenheid is om de uitkomsten van het model voor verschillende groepen met elkaar te vergelijken. Het is dus noodzakelijk om te weten wie tot welke 'groep' zal behoren. Zonder dit nadere onderzoek zal een oordeel over non-discriminatie deels zijn gebaseerd op aannames.

Een Amsterdammer heeft dus baat bij het uitmeten van ontwikkelde algoritmes of onbewuste vooringenomenheid. De verwerking van de (gevoelige)gegevens is, mede gezien de wijze waarop de gegevens worden verwerkt, proportioneel tot het doel wat ermee moet worden bereikt.

3. Welke (bijzondere) persoonsgegevens worden verwerkt?
Toelichting: onder vraag 1 is aangegeven dat er (bijzondere) persoonsgegevens worden/zijn verwerkt. Hier wordt een specificatie van die gegevens gevraagd in elk deel van het proces.

De volgende gegevens worden gebruikt om het onderzoek te kunnen uitvoeren.

- Leeftijd (BRP)
- Geslacht (BRP)
- Geboorteland (BRP)
- Nationaliteit (BRP)
- Verblijfsstatus (BRP)
- Burgerlijke staat (BRP)

Het kenmerk BSN wordt verwerkt om deze gegevens te kunnen koppelen aan de betreffende woonfraudezaak.

Informatie over huidskleur, etniciteit, seksuele geaardheid, religie, politieke opvatting, zwangerschap, gezondheid (handicap, ziekte), sociale klasse of genetica zou eveneens bruikbaar kunnen zijn voor een bias analyse. De gemeente beschikt echter niet over deze gegevens.

4. Hoe worden de persoonsgegevens verwerkt?
Om een algoritme te kunnen ontwikkelen is het noodzakelijk om data te kunnen leveren, analyseren en te bewerken. Er zijn twee manieren om de gevoelige kenmerken ten behoeve van de bias analyse te verkrijgen:

1) De benodigde data voor de ontwikkeling van het algoritme zit vaak in de zaaksystemen die de betreffende werkprocessen ondersteunen. Deze zaaksystemen worden vervolgens 'gevoed' met informatie uit bijvoorbeeld de BRP. Dat betekent dat een zaaksysteem veelal een aantal kenmerken bevat die noodzakelijk zijn voor de bias analyse. Door de data (incl. de gevoelige kenmerken) vanuit database van het zaaksysteem te plaatsen in de [redacted] kunnen de gevoelige kenmerken worden gescheiden en als controlevariabelen worden gebruikt. Op het moment dat te onderzoeken kenmerken ontbreken, kunnen deze rechtstreeks uit de BRP worden gehaald en op de [redacted] worden geplaatst.

2) Het is ook mogelijk om elk van de benodigde kenmerken voor de bias analyse te halen uit de daadwerkelijke 'bron' van de betreffende gegevens. Op die manier wordt de meest complete en nauwkeurige informatie verzameld. In de praktijk zou dit inhouden dat de basisgegevens, benodigd voor de algoritmes, nog steeds uit de zaaksystemen worden gehaald, maar dat alle bijbehorende persoonskenmerken uit de BRP worden toegevoegd. Om dit mogelijk te maken, is echter specifiek ontwikkelwerk nodig. Er moeten dan namelijk, op basis van de data in de zaaksystemen, (nieuwe) specifieke exports uit de BRP ontwikkeld worden om actuele én historische gegevens uit de BRP te verzamelen en te koppelen aan de data uit de zaaksystemen. Deze route krijgt de voorkeur gezien de kwaliteit van de gegevens.

Het algoritme wordt ontwikkeld in de [redacted] (hierna: [redacted] Er zijn extra beveiligingsmaatregelen getroffen in de [redacted] om de (persoons)gegevens te beschermen. De bias analyse wordt ook uitgevoerd in deze omgeving. De levering van de data om het algoritme te ontwikkelen en de bias analyse uit te voeren, moet beveiligd plaatsvinden. De data wordt via SFTP overgezet naar de [redacted] in de vorm van gegevensbestanden. In de [redacted] worden de bestanden opgeslagen in een map met specifieke, zeer beperkte, toegang. De gegevensbestanden worden vervolgens ingeladen in de [redacted]-database in een databaseschema waartoe alleen de data engineers en technische beheerders van de [redacted]-toegang hebben. Vervolgens worden gevoelige velden in de data gehasht en wordt de data, inclusief de gehashte velden, beschikbaar gesteld aan analisten in een ander databaseschema.

De gegevens worden als volgt beschikbaar gesteld voor het onderzoek:

- Wonen doet een nieuwe BWV datalevering waarin ze de BSN meeleveren via de sFTP (voor de specificaties van de levering zie de WPD) ([redacted]
- Wonen levert een extra file waar alle BSN's instaan die bekend zijn bij woonfraude zaken ([redacted]
- Data engineers van de werkplaats hashen de afgesproken kolommen (ook BSN) van de BWV levering [redacted]
- Data engineers zetten de BWV data in het vakantieverhuur schema [redacted])
- BI haalt de lijst met BSN van de sFTP ([redacted]
- BI voegt de lijst met BSN + bias analyse kolommen aan de sFTP toe [redacted])
- Data engineers hashen de BSN ([redacted])
- Data engineers voegen de gehashde BSN + bias data toe aan het bias analyse schema ([redacted])
- Data scientist gaat de bias analyse uitvoeren. Hiervoor matcht zij/hij de gehashde BWV BSN aan de gehashde bias analyse BSN. Op deze manier kan de bias analyse uitgevoerd worden ([redacted]
- De Werkplaats zorgt dat deze data wordt gepseudonimiseerd. Degene die de data pseudonomiseert is niet degene die de bias analyse uitvoert;
- De BRP-gegevens ten behoeve van de bias analyse worden in een apart schema bewaard, zodat deze niet 'vermengd' met de data waarop het algoritme is ontwikkeld. Na het afronden van het onderzoek zullen deze worden verwijderd. De verantwoordelijk privacy jurist zal hierop toezien.

5. *Met welk doel worden de (bijzondere) persoonsgegevens verwerkt (doelbinding)? Is dit nieuwe doel verenigbaar met het doel waarvoor de brongegevens oorspronkelijk zijn verzameld?*

Primair
Het onderzoek wordt uitgevoerd met als doel om:

- Te onderzoeken of de onderliggende data waarop het algoritme is ontwikkeld onbedoelde vooringenomenheid bevat;
- Te onderzoeken welke features in het algoritme een bias bevatten;

Om vervolgens:

- Op basis van voorgaande bevindingen de discussie te voeren of er al dan niet sprake is van een discriminerende feature(s);

- Te bepalen of een feature al dan niet in het algoritme blijft of in hoeverre andere maatregelen kunnen worden getroffen om geen ongerechtvaardigd onderscheid te maken.

6. ***Wat is de wettelijke grondslag voor de operationele toezicht- en handhavingstaak***
   - Artikel 6 lid 1 sub e AVG;
   - Artikel 174a Gemeentewet;
   - Artikel 14 Woningwet;
   - Artikel 8, 21, 32 en 35 Huisvestingswet;
   - Artikel 5:13 – art. 5:19 Algemene wet bestuursrecht;
   - Artikel 3.1.2 lid 5, 4.2.1 en 4.2.2 van de Huisvestingsverordening;

   Ontwikkelen en valideren van algoritme
   - Artikel 6 lid 1 sub e AVG;
   - Artikel 174a Gemeentewet;
   - Artikel 14 Woningwet;
   - Artikel 8, 21, 32 en 35 Huisvestingswet;
   - Artikel 5:13 – art. 5:19 Algemene wet bestuursrecht;
   - Artikel 3.1.2 lid 5, 4.2.1 en 4.2.2 van de Huisvestingsverordening;

7. ***Wat is de wettelijke grondslag voor de beoogde verwerking (het onderzoek naar onbewuste vooringenomenheid)?***
   - Artikel 3.8 Wet BRP (verbijzondering AVG voor levering BRP-gegevens);
   - Autorisatiebesluit (leveringsovereenkomst):

   Onderliggende algemene beginselen behoorlijk bestuur en te eerbiedigen (grond)rechten:
   - Artikel 3:2 - 3:4 lid 1 Algemene wet bestuursrecht (zorgvuldigheidsbeginsel);
   - Artikel 2:4 Algemene wet bestuursrecht (verbod op vooringenomenheid);
   - Artikel 3:47 Algemene wet bestuursrecht (motiverings- en rechtszekerheidsbeginsel).
   - Artikel 1 van de Grondwet en artikel 14 EVRM (gelijkheidsbeginsel).
   - Artikel 2 Algemene wet gelijke behandeling

8. ***Wie is de verwerkingsverantwoordelijke. Is dit niet het college van B en W van de gemeente Amsterdam, dan hier de juiste verwerkingsverantwoordelijke noemen.***

De Burgemeester van de gemeente Amsterdam, en het college van B&W.

Overzicht interne verantwoordelijkheden:

Illegale vakantieverhuur algoritme	
Verwerkersverantwoordelijke (persoons)gegevens	Directeur Wonen a.i.: Joost van Ravesteyn
Gegevensverstrekker data uit zaaksysteem aan gegevensverwerker	Directeur Wonen a.i.: Joos van Ravesteyn
Gemeentelijke verstrekker Basisregistraties aan Wonen	Directeur Basisinformatie: Dignar van Onzenoort
Gegevensverwerker (ontwikkeling product)	Directeur CTO: Ger Baron
Onderzoek naar onbedoelde vooringenomenheid illegale vakantieverhuur algoritme	
Verwerkersverantwoordelijke	Directeur Wonen a.i.: Joost van Ravesteyn

(persoons)gegevens	
Gemeentelijke verstrekker aanvullende set BRP-gegevens	Directeur Basisinformatie: Dignar van Onzenoort
Gegevensverwerker (uitvoeren onderzoek)	Directeur CTO: Ger Baron

9. Moet de betrokkene door de klant geïnformeerd worden over de beoogde verwerking bij OIS?
Toelichting: de klant moet in bepaalde gevallen de betrokkene benaderen om hem/haar te informeren (zie artikel 14 AVG)

Betrokkenen moeten worden geïnformeerd over deze vorm van verwerking. De meest passende vorm daarvoor is middels privacystatements voor het betreffende algoritme en het algoritme register.

10. Geef aan hoe de betrokkene zijn of haar individuele rechten uit de AVG kan effectueren en wie verantwoordelijk is voor de afhandeling daarvan?

Ja, dit is ingeregeld bij de gemeente Amsterdam. Inzage kan verzocht worden aan de Stadslokketten, op vertoon van een legitimatiebewijs. Digitaal kan ook een inzageverzoek worden gedaan (legitimeren via DigiD) via https://www.amsterdam.nl/privacy/loket/. Deze link is eveneens bij het digitaal (aan)melden van woonfraude geplaatst en op de beschikkingen. Toelichting: de privacy experts van OIS en uw eigen jurist kunnen toelichten wat deze rechten inhouden. Er is op dit moment nog geen eenduidig stedelijk proces maar daar wordt wel aan gewerkt.

11. Is vanuit wet- en of regelgeving een advies van de Functionaris Gegevensbescherming (of de CPA) noodzakelijk voordat OIS de gevraagde gegevensdienst kan leveren? Zo ja: hier aangeven op grond van welke wet- en regelgeving dit noodzakelijk is en de kern van het bewuste advies.

De FG wordt bevraagd over deze vorm van gegevensverwerking. Aanvullend zal een CPA advies worden ingewonnen.

12. Vloeien uit andere wet- en regelgeving, dan de wettelijke vereisten omtrent gegevensbescherming, vereisten die moeten worden meegenomen in de realisatie van de gegevensdienst?

N.v.t.

Ondertekening voor juistheid en volledigheid ingevulde gegevens (deel 1)

Naam: Joost van Ravesteyn

Functies: Directeur directie Wonen a.i.

Datum:

Paraaf:

Ondertekening of e-mail met akkoord voor gezien[1]:

Privacy en security Officer

Naam:

Datum:

Paraaf:

[1] Ondertekening door Privacy- en Security Officer uit het cluster van de opdrachtgever. Zij tekenen voor gezien

Deel 2: AVG Informatiebeveiligingsmaatregelen

(In te vullen door klant, OIS en bronhouder gezamenlijk)

13. *Algemene toelichting*

De verantwoordelijkheden en taken zijn als volgt verdeeld:

1. Nemen autorisatiebesluit
    - Inwinnen advies BZK;
    - Opstellen stukken voor advies CPA;
    - Bijwonen CPA-vergadering;
    - Beoordelen ontvangen adviezen en vertalen naar een concept autorisatiebesluit;
    - Nemen autorisatiebesluit door Directeur Basisinformatie

2. Directie Basisinformatie/ manager AGM: geeft toestemming voor gebruik van de BRP, op basis van de vraag en onderbouwing vanuit directie Wonen en de Werkplaats. Bron-beheerder BRP (onder verantwoordelijkheid Dignar van Onzenoort)
    - Toegang tot de volledige BRP
    - Exporteren de datadump BRP met daarin de velden waar Werkplaats DAO voor geautoriseerd is

3. Data Engineers DAO (onder verantwoordelijkheid CTO [redacted]
    - Ontvangen de datadump vanuit basisinformatie
    - Importeren de datadump naar de [redacted] en zetten de datadump in de [redacted] Database
    - Pseudonimiseren (de data engineer) de identificerende kenmerken, en maken daarmee de onderzoeksdatasets voor de data scientist;
    - Stellen de onderzoeksdatasets beschikbaar aan de data scientist, vanuit een database schema;
    - Verwijderen resterende data door data engineer en aantoonbaar maken bij privacy jurist
    - Privacy jurist: controleren op verwijdering dataset;
    - Twee personen [redacted]. Doel: niet meer dan twee collega's, maar één is te weinig met oog op de continuïteit.

4. Onderzoeksteam Werkplaats DAO BIAS analyse (onder verantwoordelijkheid [redacted])
    - Twee data scientist gebruiken veldenlijst volgens WPD, in database schema [redacted]
    - Uitvoeren analyse;
    - Opstellen rapport bias analyse;
    - Data engineer: verwijderen dataset en aantoonbaar maken bij privacy jurist;
    - Privacy jurist: controleren op verwijdering dataset.

5. Vaststellen rapport bias analyse en (indien nodig) benoemen mitigerende maatregelen (verantwoordelijkheid directie Wonen).
    - Bespreken uitkomsten rapport bias analyse;

- Beoordelen features (in algoritme) met bias (indien van toepassing);
- Benoemen (indien van toepassing) mogelijke mitigerende maatregelen en effect op model;
- Vastleggen gemaakt afspraken en uitvoeren gekozen mitigerende maatregelen (indien van toepassing);
- Aanpassen model (indien van toepassing);
- Stap 4 en 5 herhalen (iteratief proces);
- Bijwerken template verwerkte data, business rules en features;
- Updaten Kunstmatige Intelligentie Impact Assessment.

6. Bevindingen bespreken met CPA (verantwoordelijkheid directie Wonen)
    - Voorbereiden CPA-sessie (mogelijk begin juni 2021);
    - Inwinnen advies;
    - Bespreken advies en (indien van toepassing) vertaling naar mitigerende maatregelen;
    - Vastleggen gemaakte afspraken en uitvoeren gekozen mitigerende maatregelen;
    - Bijwerken template verwerkte data, business rules en features;
    - Aanpassen rapport bias analyse
    - Updaten Kunstmatige Intelligentie Impact Assessment.

7. Informeren Wethouder (verantwoordelijkheid directie Wonen)
    - Voorleggen rapport bias analyse met toelichting MT Wonen;
    - Informeren wethouder.

14. Wie voert/voeren de verwerking uit en is/zijn diegene(n) geautoriseerd tot het verwerken van de persoonsgegevens? Dit betreft zowel personeel van de klant, de bronhouder en OIS;

Chief Technology Office

Rol	*Aantal*
Data scientist	2
Data engineer	2

15. *Zijn de gegevens geclassificeerd als BBN2?*

Toelichting: Het Basis Beveiligings Niveau (BBN) van de data bepaalt de eisen aan de beveiliging. OIS hanteert voor de verwerking van gegevens standaard BBN2. Dit omvat generiek vereiste maatregelen die vanuit de BIO worden gesteld. Indien wordt afgeweken van BBN2, licht dit dan hieronder toe. De Security Officer uit uw cluster kan u helpen bij het bepalen van deze classificatie:

BBN2 Niveau:

- **X** Ja
- ☐ Nee, licht toe: _____

16. *Is er een (verkorte) risico-analyse uitgevoerd?*

- ☐ Ja
- **X** Nee, er is direct overgegaan tot het opstellen van de Privacy Impact Assessment en het was op voorhand duidelijk dat in een extra beveiligde analyse omgeving moet worden gewerkt.

De levering van de gegevens voor dit onderzoek mag ondanks het ontbreken van de BIO-toets

doorgaan (bij uitzondering), mits de risicoanalyse alsnog door directie Wonen wordt gedaan en de verantwoordelijke proceseigenaar tekent voor het feit dat het onderzoek van start gaat, zonder afgeronde BIO-toets. Met directie Wonen worden concrete afspraken gemaakt voor het afronden van de BIO-toets.

17. ***Welke van de onderstaande additionele 'maatregelen' zijn van toepassing voor de betreffende gegevensdienst?***
Toelichting: Naast de vereiste maatregelen, kan een project besluiten of daartoe verplicht zijn additionele en specifieke maatregelen te willen of moeten implementeren. Denk hierbij aan specifieke logging, auditing, etc

Herleidbaarheid tot persoonsgegevens
- ☐ Anonimisering (niet herleidbaar)
- **X** Pseudonimisering (alleen herleidbaar met sleutel)
- ☐ Anders:

Motivatie: De data engineer zorgt voor de pseudonimisering. De data scienists werken met de gespeudonimiseerde data.

Encryptie:
- **X** Fulldisk encryptie (Automatisch in [redacted]
- ☐ Database encryptie
- ☐ Bestand encryptie
- ☐ Anders, nl.....

Motivatie _

Fysieke beveiliging AVG/AVG+ :
- **X** Beperking toegang tot de werkplek
- ☐ Anders, nl.....

Motivatie: alleen toegankelijk binnen het Amsterdamse Netwerk _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

Autorisatie:
- **X** Autorisatie per groep
- **X** Autorisatie per gebruiker
- ☐ Autorisatie per gehele dataset
- **X** Autorisatie op attributen van dataset
- ☐ Anders, matrix is aangeleverd bij Datapunt.

Motivatie _

Beschikbaarheid:

- **X** 24x7
- ☐ 5x9
- ☐ Anders, nl…

Opslag en vernietiging van data

- ☐ Er is geen sprake van opslag van data binnen de voorziening DataPunt
- **X** Tijdelijke opslag, vernietigen data bij het beëindigen dienst
- ☐ Tijdelijke opslag, data eens per X- maanden te verwijderen
- ☐ Tijdelijke opslag, data ouder dan X-dagen te verwijderen
- ☐ Anders, nl…….

Motivatie _

Logging:

Toelichting: Loggen van gebeurtenissen houdt alleen de vastlegging in. Het monitoren van de logs is hier niet opgenomen. De logging kan worden verstrekt aan het project. Standaard wordt gelogd op systeem-niveau.

- **X** Logging op persoonsniveau
  Het is traceerbaar wie welke actie heeft uitgevoerd.
- **X** Logging op verwerkingsprocessen
  Er wordt bijgehouden of processen succesvol zijn verlopen
- ☐ Logging op projectniveau
  Er wordt bijgehouden hoe vaak en op wat voor wijze de applicatie wordt gebruikt. Dit wordt ingeregeld in overleg met het ontwikkelteam.

  Anders, nl…..

Auditing en monitoring:

Toelichting: het monitoren van projecten gebeurt in overleg met Datapunt. Hierbij wordt gekeken naar haalbaarheid en toepasbaarheid.

- ☐ Eenmalige audit voor 'live' gaan van de gegevensdienst
- **X** Realtime monitoring
  Gedurende de life-cycle van het project worden kritische processen gecontroleerd en bij verstoringen wordt direct geïnformeerd.
- ☐ Project auditing
  Er wordt gecontroleerd of alle processen en verantwoordelijkheden op de juiste manier zijn belegd binnen het project.
- ☐ Project audit archivering
  Indien gegevens worden gearchiveerd kan een auditrapport borgen dat dit op de juiste wijze is gebeurd.

18. ***Overzicht getroffen maatregelen bij afname*** [redacted]

Maatregel	Status
[redacted]	
Zie via deze link een overzicht van de getroffen maatregelen: [1] *https://wiki.data.amsterdam.nl/doku.php?id=*[redacted]*:public:security:security_types*	Getroffen en standaard bij afname [redacted] Secure+
Werkplaats	
Pseudonimiseren en aggregeren van (persoons)gegevens	Getroffen
Hanteren autorisatiematrix	Getroffen
Beperkt aantal medewerkers bevoegd tot verwerken leesbare gegevens	Getroffen
Diegene die de gegevens versleuteld werkt niet met de versleutelde gegevens	Werkafspraak

19. ***Vraagt de beoogde gegevensdienst, als de bovenstaande informatiebeveiligingsmaatregelen zijn getroffen, om additionele informatiebeveiligingsmaatregelen? Bijvoorbeeld omdat de beoogde verwerking bijzondere risico's kent? Zo ja, op welke van de onderstaande risico-elementen hebben deze risico's betrekking?***

Toelichting: benoem in de onderstaande tabel bij welke 'risico-element' sprake is van bijzondere risico's. Deze kunnen worden ingebracht door zowel klant, bronhouder als OIS.

Risico-element	Betreft *onder meer* risico's voortkomend uit…	Bijzondere Risico's (J/N)
Gegevens	Verwerking bijzondere persoonsgegevens of anderszins zeer gevoelige gegevens.	
Mens	Eindgebruikers én beheerders. Onachtzaamheid, kwaadwillendheid, ondeskundigheid, onjuiste omgang met wachtwoorden, oneigenlijk gebruik van autorisaties.	
Apparatuur	Onvoldoende toegangsbeperking tot apparatuur, verlies van datadragers.	
Programmatuur	Achterdeuren in programmatuur voor (onbevoegde) toegang, fouten, manipulatie van software, vatbaarheid voor malware, onbevoegd kunnen kopiëren van gegevens.	
Organisatie	Interne controle, richtlijnen voor gebruik en toetsing daarop, richtlijnen voor beheer, gedragscodes, duidelijke verantwoordelijkheden.	
Omgeving	Fysieke beveiliging van werkruimte en apparatuur.	
Dienst	…	

20. ***Welke zijn de bijzondere risico's en wat zijn de benodigde aanvullende maatregelen?***
<kopieer *de onderstaande tabel zo vaak als nodig*>

Component: <*vul in: Gegevens, Mens, Apparatuur, Programmatuur, Organisatie of OMgeving* >	
Toelichting Risico	<*omschrijf risico*>
Kans op voorkomen	<*H/M/L*>
Schade bij voorkomen	<*type (financieel, aansprakelijkheid, imago) en omvang*>
Beheersmaatregel	<*benoem benodigde aanvullende maatregelen, aanvullend en leg uit hoe deze aanvullende maatregel net genoemd risico mitigeert*>
Restrisico acceptabel	<*ja/nee, beschrijf daarbij wat het restrisico is en waarom dat acceptabel is* >

21. ***Heeft de beoogde verwerking/gevraagde dienst impact op de (bewerkers)overeenkomst met de cloud-provider die de hosting van de voorziening DataPunt verzorgt en zo ja waarom?***

Nee

22. ***Moet de Autoriteit Persoonsgegevens worden geïnformeerd/betrokken over de beoogde verwerking?***
Toelichting: bij verwerkingen met een hoog of onacceptabel restrisico voor de privacy van betrokkenen is er een verplichting de AP te raadplegen over de betreffende voorgenomen gegevensdienst.

Nee, advies FG en CPA is voldoende

Ondertekening voor juistheid en volledigheid ingevulde gegevens (deel 2 en deel 3)

	Klant	Bronhouder
Naam:	Joost van Ravesteijn	Dignar van Onzenoort
Functie:	Directeuren Wonen a.i.	Directeur Basis Informatie
Datum:		
Paraaf		

Ondertekening of email voor akkoord

Privacy en Security Officer Basisinformatie

Naam:

Datum:

Paraaf: